
Problematika výchovně vzdělávacího procesu žáků s narušenou komunikační schopností v inkluzivním prostředí základní školy

PhDr. Veronika Girglová

TEORETICKÁ VÝCHODISKA

- integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do běžných základních škol
 - integrace žáků s narušenou komunikační schopností na 1. stupni
 - inkluzivní prostředí na 1. stupni základních škol
 - vypracování Individuálního Vzdělávacího Plánu (IVP) pro výuku u žáků s NKS
-

VÝZKUMNÝ ZÁMĚŘ

- kvantitativní šetření zaměřené na analýzu výchovně vzdělávacího procesu u žáků s narušenou komunikační
 - kvalitativní šetření zaměřené na **konkrétní případy integrace žáků s narušenou komunikační schopností**, kteří jsou aktuálně vzděláváni na běžných základních školách
 - šetření probíhá v rámci výzkumného záměru Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity s názvem „Speciální potřeby žáků v kontextu Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání“ (MSM-0021622443).
-

VÝZKUMNÁ ŠETŘENÍ

■ kvalitativní charakter

- případová studie
- využití pozorování,
- aktivní práce s žáky,
- rozhovorů s pedagogy, rodiči, samotnými žáky i jejich spolužáky,
- dále byla využita analýza dokumentace školy a žáků

■ kvantitativní charakter

- 1. fáze - zaměřená na základní školy (2009-2010)
 - oslovení ředitelů
 - realizace dotazníkového šetření
 - analýza dat a závěry šetření
- 2. fáze - zaměřená na žáky s narušenou komunikační schopností v 1. stupni ZŠ z pohledu pedagoga (2010-2011)
 - oslovení pedagogů
 - pilotáž
 - předvýzkum
 - realizace dotazníkového šetření
 - analýza dat a závěry šetření

FÁZE KVANTITATIVNÍHO VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

- 1. fáze - zaměřená na základní školy (2009-2010)
 - Oslovení ředitelů základních škol Jihomoravského kraje
 - Realizace dotazníkového šetření
 - Analýza dat

- 2. fáze - zaměřená na žáky s narušenou komunikační schopností v 1. stupni ZŠ z pohledu pedagoga (2010-2011)
 - Navázání spolupráce s pedagogy běžných základních škol
 - Pilotáž – 3 pedagogové Jhm.kraje (rozhovor → náměty pro dotazník) → tvorba dotazníku
 - Předvýzkum → cíl: vytvoření přijatelného dotazníku
 - Realizace dotazníkového šetření
 - Analýza dat a závěry šetření

HLAVNÍ CÍLE VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

■ 1. fáze

- Analyzovat počet integrovaných žáků s narušenou komunikační schopností v základních školách hlavního vzdělávacího proudu v rámci Jihomoravského regionu.

■ 2. fáze

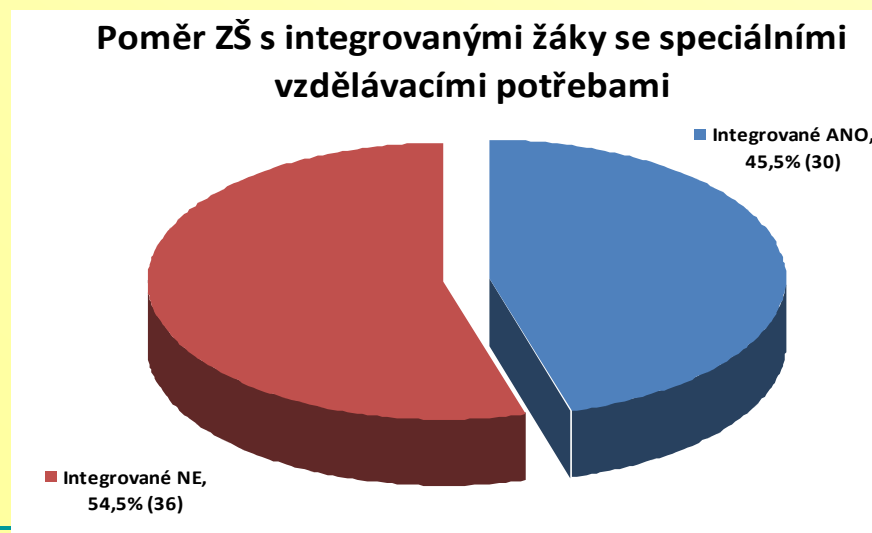
- Analýza problematiky výchovně vzdělávacího procesu a komunikativních kompetencí žáků s narušenou komunikační schopností z pohledu vyučujícího pedagoga běžné základní školy.
-

VÝSLEDKY VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ

Integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na 1. stupni základních škol

Počet škol, které integrují žáky se SVP	Počet	Procento
Ano	30	45,5 %
Ne	36	54,5 %
Σ	66	Σ 100 %

Tab. 1: Integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ

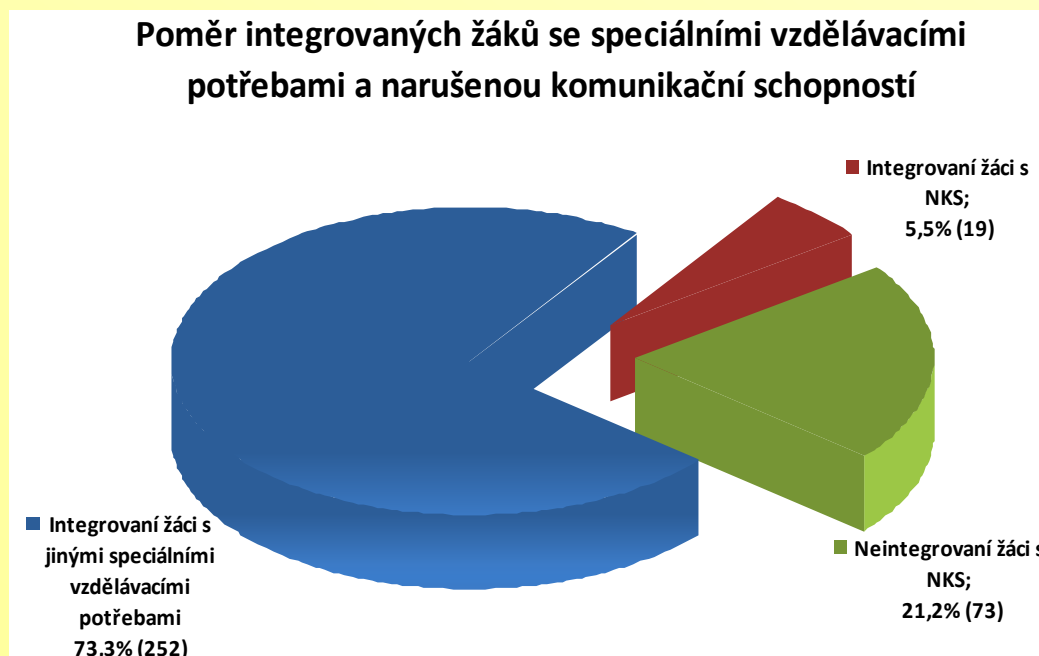

Graf 1: Integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na ZŠ

Počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzděl. potřeb. na ZŠ	Počet	Procento
Integrace ANO	271	79 %
Integrace NE	73	21 %
Σ	344	100 %

Tab. 2 Počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

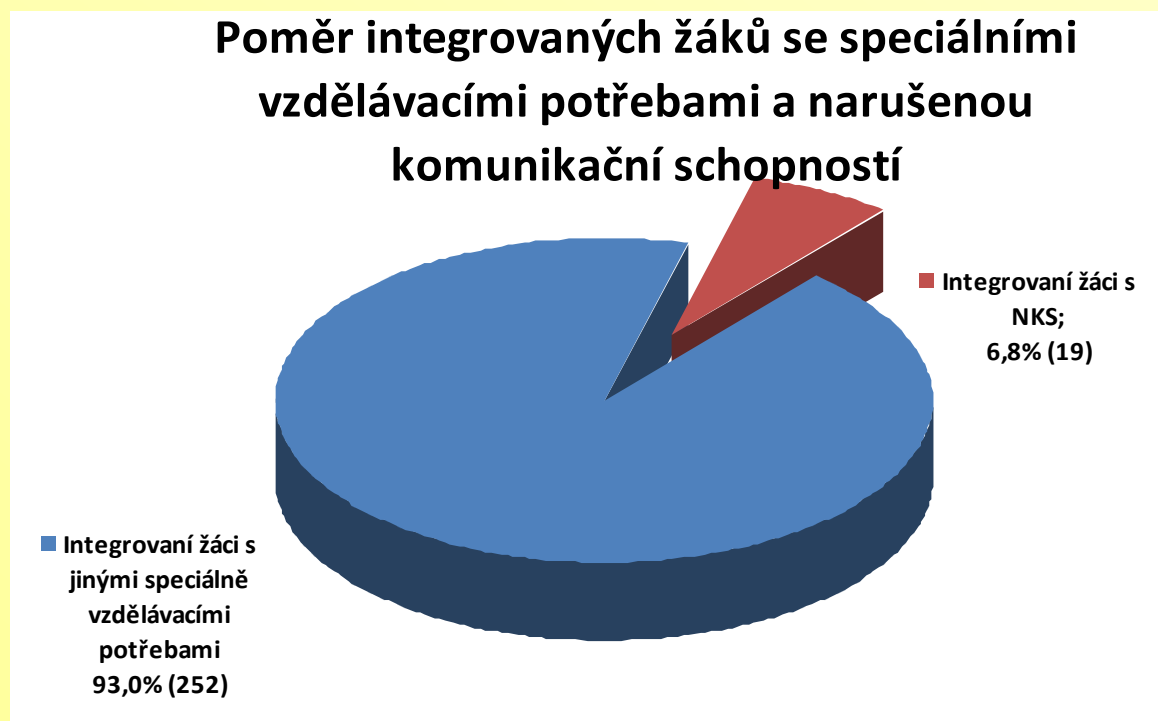

Graf 2: Počet žáků se SVP

Poměr integrovaných žáků na ZŠ

Integrovaní žáci na ZŠ	Počet	Procento
NKS	19	6,8 %
Jiný druh SVP	252	92,2 %
Σ	271	100 %

Tab. 3: Poměr integrovaných žáků na ZŠ

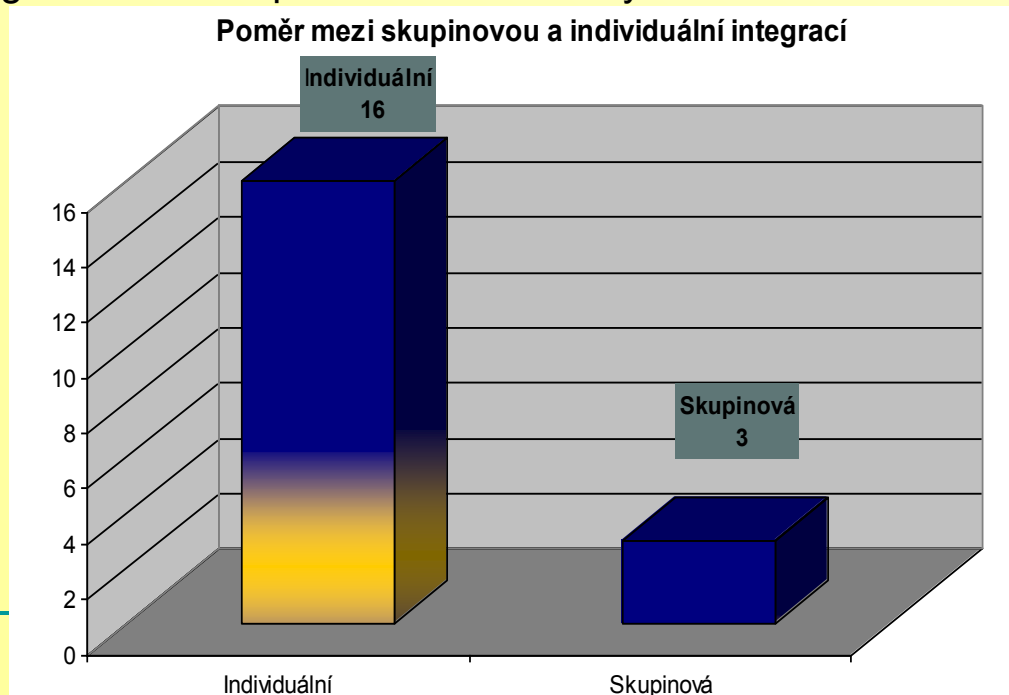
Graf 3: Poměr integrovaných žáků na ZŠ

- Poměr mezi individuální a skupinovou integrací žáka s narušenou komunikační schopností na základní škole

Kontingenční tabulka pro univariační analýzu

Poměr mezi skupinovou a individuální integrací u žáka s NKS	Počet	Procento
Individuální	16	84 %
Skupinová	3	16 %
Σ	19	100 %

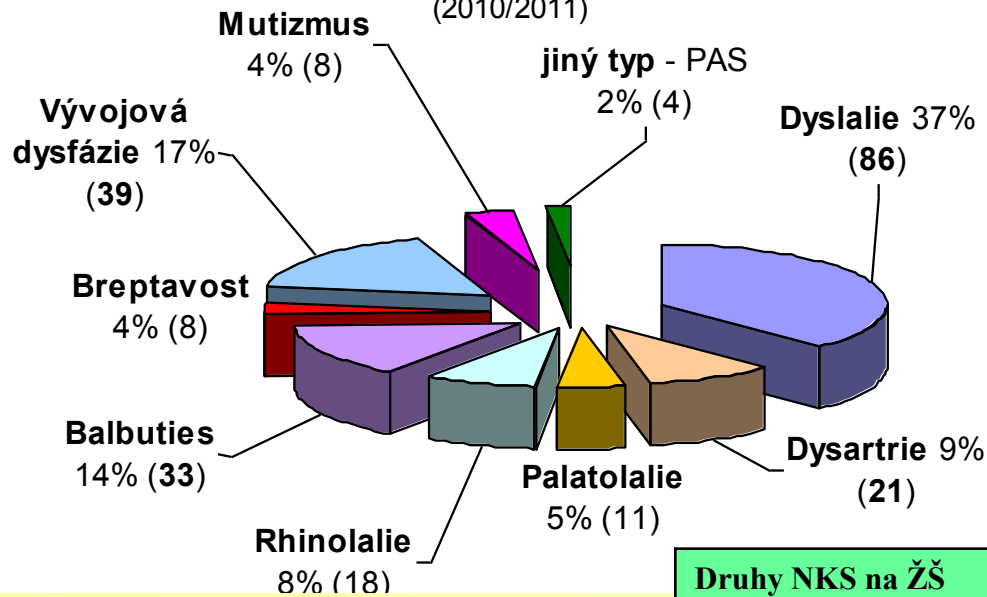
Tab. 4: Kontingenční tabulka pro univariační analýzu

Graf 4: Poměr mezi skupinovou a individuální integrací

Vyskytující se druhy NKS

(2010/2011)

Druhy NKS vyskytující se na ZŠ

Graf 5: Vyskytující se druhy NKS na ZŠ

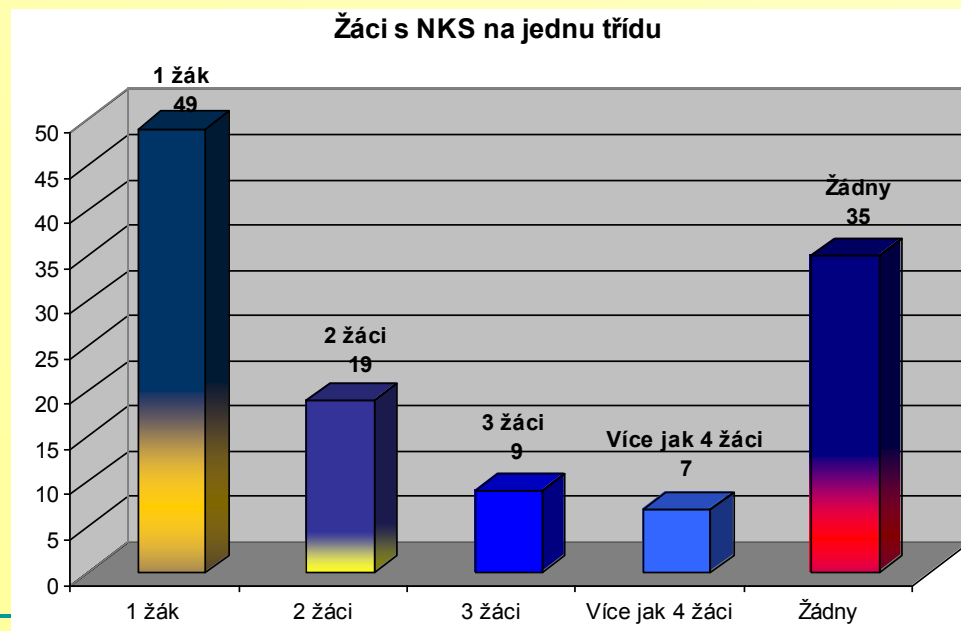
Druhy NKS na ŽŠ	Četnost odpovědí	Procenta
Dyslalie	86	37 %
Dysartrie	21	9 %
Rozštěpové poruchy obličeje	11	5 %
Rhinolalie (huhňavost)	18	8 %
Balbuties (kuktavost)	33	14 %
Breptavost	8	4 %
Vývojová dysfázie	39	17 %
Mutismus	8	4 %
Jiný typ	4	2 %
Σ	228	100 %

Tab. 5: Jednotlivé druhy NKS na ZŠ

Počet žáků s NKS integrovaných v jedné třídě

Počet žáků na jednu třídu	Počet	Procenta
1 žák	49	41 %
2 žáci	19	16 %
3 žáci	9	8 %
Více jak 4 žáci	7	6 %
Žádný	35	29 %
	119	100 %

Tab. 7: Počet žáků s NKS na jednu třídu ZŠ

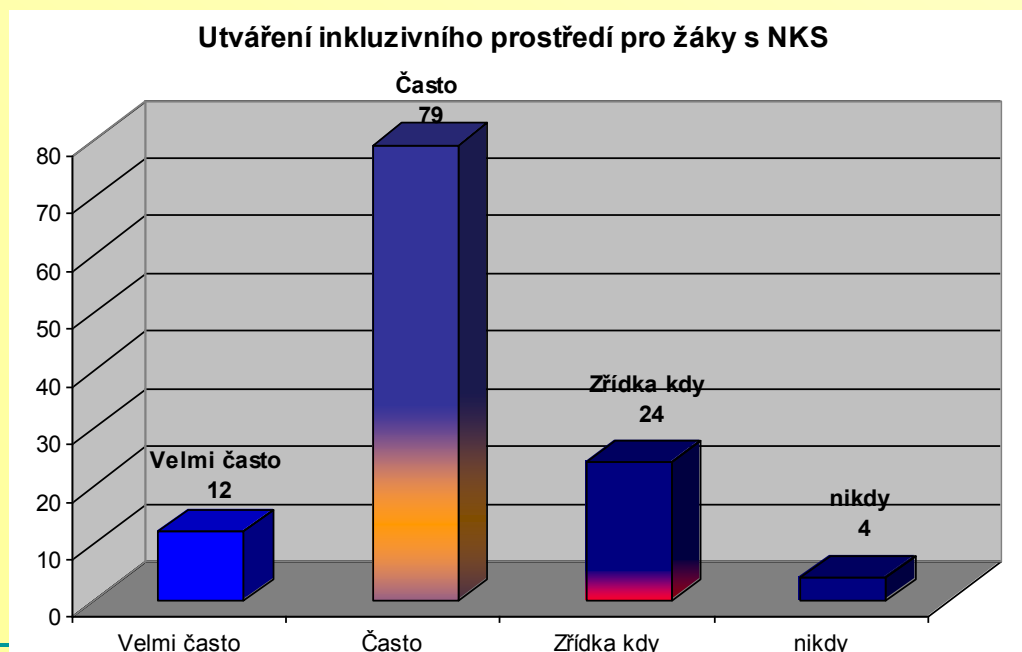

Graf 7: Žáci s NKS na jednu třídu ZŠ

Utváření vhodných výchovně vzdělávacích podmínek, forem a způsobů pro žáky s NKS

Utváření inkluzivního prostředí pro žáky s NKS	Počet	Procento
Velmi často	12	10 %
Často	79	67 %
Zřídka kdy	24	20 %
nikdy	4	3 %
Σ	119	100 %

Tab. 11: Utváření podmínek, forem a způsobů práce pro žáky s NKS

Graf 11: Utváření inkluzivního prostředí (vhodných podmínek, forem a způsobů práce) pro žáky s NKS

ZÁVĚRY ŠETŘENÍ

- téměř polovina (45,5 %) zúčastněných škol integruje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- z celkového počtu 271 integrovaných žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, tvoří pouze 6,8 % (19), žáci s narušenou komunikační schopností
- pro žáky s NKS je častěji upřednostňována forma individuální integrace, před skupinovou

ZÁVĚRY ŠETŘENÍ

- nejčastěji integrovanými žáky s narušenou komunikační schopností jsou žáci s dyslalií a specificky narušeným vývojem řeči (vývojovou dysfázií)
- obě skupiny zmíněných žáků mají vypracován individuální vzdělávací plán pro problematické výukové předměty
- utváření vhodných výchovně vzdělávacích podmínek a postupné formování inkluzivního prostředí základních škol uvádí v uspokojivé míře více jak 77 % respondentů

DOPORUČENÍ

- při poskytování speciálně vzdělávacích potřeb žákům s NKS je vhodné zajištění adekvátní speciálněpedagogické – logopedické intervence
 - rozšiřovat kompetence pedagogů ve vzdělávání žáků s narušenou komunikační schopností
 - zvýšit všeobecnou informovanost o logopedické intervenci na základních školách
 - při práci s žáky s narušenou komunikační schopností se aktivně zajímat o aktuální problematiku a legislativu
-

Děkuji za pozornost
